

Sygn. akt V U 1335/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Stanisław Stankiewicz

Protokolant: Bożena Radziusz

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy B. Fundacji (...) w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie nieistnienia obowiązku ubezpieczenia

z udziałem ubezpieczonej M. W. (1)

na skutek odwołania B. Fundacji (...)

w B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 28 maja 2013 roku

Nr (...), nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. W. (1) nie podlegała

od 21 maja do 27 maja 2009 roku obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 28.05.2013 r. stwierdził, że M. W. (1) podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 21.05. do 27.05.2009 r. z tytułu wykonywania na rzecz B. Fundacji (...) zlecenia – przeprowadzenia zajęć z zakresu turystyki wiejskiej w Gminie B.. Organ rentowy zakwestionował istnienie między M. W. a B F K K umowy o dzieło.

W odwołaniu od tego orzeczenia B. Fundacja (...) zarzuciła naruszenie art.7 i 77 § 1 kpa polegające na zaniechaniu przez O/ZUS podjęcia wszystkich czynności w celu wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy a przede wszystkim zaniechanie przesłuchania „Przyjmującego zamówienie”. Ponadto zarzuciła naruszenie art.6 ust.1 pkt 4 w zw. z art.12 ust.1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez zastosowanie ich wobec osoby, z którą zawarła umowę o dzieło a nie umowę zlecenia.

Na podstawie takich zarzutów Fundacja zażądała uchylecia zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Białymstoku ustalił i zważył, co następuje:

odwołanie płatnika jest zasadne.

W aktach ubezpieczeniowych znajduje się kserokopia umowy o dzieło zawartej 18.05.2009 r. pomiędzy B. Fundacją (...) a M. Z. (1) (obecnie W.) oraz rachunek z 27.05.2009 r. Uzasadnienie decyzji zawiera 6 stron i jest niewspółmierne do zebranego przez organ rentowy materiału dowodowego. Przede wszystkim nie przesłuchał on M. W. ani też nie zażądał od niej wyjaśnień na piśmie.

Na podstawie umowy z 18.05.2009 r. zobowiązała się ona do przeprowadzenia zajęć z zakresu turystyki wiejskiej i sprawowania pieczy nad dokumentacją szkoleniową. Za swoją pracę otrzymała wynagrodzenie w wysokości 640 zł. Szkolenie miała obowiązek przeprowadzić osobiście.

Według organu rentowego M. W. zawarła z B F K K umowę zlecenia a nie umowę o dzieło.

Zgodnie z treścią art.353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Ustawodawca – na mocy art.22 §1¹ i 1² kodeksu pracy – wprowadził zakaz zastąpienia umowy o pracę umową cywilnoprawną oraz nakazał traktować jako zatrudnienie na podstawie stosunku pracy zatrudnienie odpowiadające ustawowej treści takiego stosunku.

Żaden przepis rangi ustawowej w sposób tak jednoznaczny nie daje podstawy do kwestionowania treści umów wymienionych w Kodeksie cywilnym.

Stosownie do brzmienia art. 58 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

Z treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji nie wynika, aby umowa z 18.05.2009 r. została uznana za nieważną lub zawartą w celu obejścia prawa.

Póki co, ZUS nie ma prawa narzucić stronom jakie umowy cywilnoprawne mogą zawierać, gdyż zamiarem stron jest uzyskanie określonego dochodu a nie powstanie stosunku ubezpieczeniowego. Taki stosunek ma charakter następczy. Nie ulega wątpliwości, że umowa zlecenia może spowodować podleganie ubezpieczeniom. Nie każde jednak działanie człowieka ma związek z ubezpieczeniami a zwłaszcza zmierzać do uniknięcia podlegania mu. Zakład nie wykazał – z powodu braku powołania się na normę zawartą w art.58 § 3 k.c. – która część umowy z 18.05.2013 r. jest nieważna. Jego rozważania na temat różnic pomiędzy zleceniem a dziełem nie zastąpiły takiego wskazania.

Na podstawie art.68 ust.1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład ma obowiązek stwierdzenia i ustalenia istnienia obowiązku ubezpieczeń społecznych. W ocenie Sądu realizacja tego obowiązku powinna przebiegać w zgodzie z prawem. Powszechnie wiadomym jest, że w Polsce obowiązują nie tylko ustawy dotyczące ubezpieczeń społecznych. Żaden organ nie może tłumaczyć oświadczeń woli innych podmiotów w sposób dowolny, tj. pomijający okoliczności ich złożenia, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Nadanie umowie innej treści od ustalonej przez strony może nastąpić, ale wymaga to powołania się na odpowiednie przepisy. W zaskarżonej decyzji brak tego i dlatego nie mogła ona ostać się.

Zdaniem Sądu, strony zawarły umowę o dzieło a nie umowę zlecenia.

Nawet gdyby uznać stanowisko O/ZUS za prawidłowe w części dotyczącej kwestii prawnej, to ze względu na zaniechanie przeprowadzenia postępowania dowodowego ostateczne okazało się ono całkowicie wadliwe.

Ubezpieczona na rozprawie w dniu 18.11.2013 r. wyjaśniła, że przeprowadziła w B. wykłady dotyczące turystyki wiejskiej. Według umowy do wykonania dzieła miała przystąpić 21 maja a zakończyć je 27 maja 2009 r. Jeśli wierzyć dokumentom złożonym przez Fundację odbyło się to w dniach 26 – 27.05.2009 r. (dowód planowany harmonogram szkolenia k.16). Ten harmonogram budzi jednak poważne wątpliwości, gdyż dotyczy 2 osób, tj. M. Z. i A. B.. Poza tym ubezpieczona 26.05.2009 r. przez 8 godzin prowadziła rzekomo szkolenie w Remizie OSP w J. a nie w B.. Harmonogram dotyczy szkolenia nr B F K K/s/6, lista obecności i sprawozdanie z realizacji szkolenia nr B F K K/s/5/ a zaświadczenie o ukończeniu kursu przez M. B. szkolenia nr B F K K / s / 4.

Zdaniem Sądu, złożone przez Fundację kserokopie mają charakter przykładowy a nie konkretny. Te, które dotyczą M. W. wskazują na realizację przez nią umowy w dniach 26 i 27 maja 2009 r. a nie w okresie 21 – 27.05.2009 r.

Według ubezpieczonej była wówczas studentką (...)w O.Filii w E.. Numer PESEL wskazuje, że urodziła się (...)r. W dacie wykonywania dzieła a – wg O/ZUS – zlecenia miała 21 lat.

Zgodnie z treścią art.6 ust.4 z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej podobnej umowy nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu, jeżeli są studentami, do ukończenia 26 lat. Z tego powodu całe postępowanie organu rentowego z udziałem M. W. było całkowicie jałowe. Organ rentowy uniknąłby błędów gdyby nie opierał się na rutynie.

Na podstawie zebranych w sprawie dowodów i analizy stanu prawnego Sąd uznał, że M. W. nie podlegała w spornym okresie ubezpieczeniom społecznym. Z tego powodu na mocy art.477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję.